

Koffers vol verhalen

Docentenhandleiding

Koffers vol Verhalen is een 2 uur durend programma voor leerlingen van de bovenbouw van het basisonderwijs en voor brugklassen van middelbare scholen. Tijdens het programma maken leerlingen kennis met de Slag om Arnhem door middel van persoonlijke verhalen van burgers en soldaten die dit hebben meegemaakt. De leerlingen zullen zien dat geschiedenis niet alleen gaat over grote gebeurtenissen, maar ook over gewone mensen die in een ongewone situatie terecht komen.

Dit programma sluit aan op PO-kerndoelen 2, 27,37 en op VO-kerndoelen 2, 26 en 42.

Vorbereiding

We raden aan om in de klas vooraf aandacht te besteden aan de Tweede Wereldoorlog en de Slag om Arnhem, zodat leerlingen met voldoende achtergrondinformatie aan de opdrachten beginnen. Op de [website](#) van het Airborne Museum is voorbereidend lesmateriaal beschikbaar. Je kunt eventueel een [introductiefilm](#) over de Slag om Arnhem in de klas kijken, daarnaast is er ook een [trailer](#) van ooggetuigen verhalen. Deze geeft de leerlingen een voorproefje van de persoonlijke verhalen die zij gaan ontdekken in het museum.

Om leerlingen alvast aan het denken te zetten, kun je de volgende vragen in de klas stellen:

- Wie is al eens in het Airborne Museum geweest?
- Wat kan je over het museum vertellen?
- Wat is er tijdens de Tweede Wereldoorlog gebeurd?
- Wat weet je van de Slag om Arnhem en/of Operatie Market Garden?
- Heeft iemand in je familie de oorlog meegemaakt? En de Slag om Arnhem?
- Wat zou de titel 'Koffers vol verhalen' betekenen?

Verdeel de klas vooraf in 14 groepjes van 2 of 3 leerlingen. Tijdens het museumbezoek werken de leerlingen in deze groepjes aan opdrachten. Bij klassen kleiner dan 28 leerlingen kunnen er tweetallen gevormd worden.

We vragen je om de volgende gedragsregels vóór het bezoek met de leerlingen door te nemen:

- Je mag wel praten, maar niet schreeuwen;
- Je mag wel lopen, maar niet rennen;
- Je mag wel alles goed bekijken, maar niet overal aankomen;
- Je mag wel foto's maken, maar alleen zonder flits;
- Je mag niet eten en drinken in het museum, ook geen kauwgom.

Tijdens het bezoek...

- Vragen wij de begeleiders om te allen tijde bij de groep te blijven en te zorgen dat leerlingen houden rekening met andere museumbezoekers: niet rennen of schreeuwen, en in de stiltekamer is het écht stil.
- Kunnen de leerlingen gebruik maken van de grijze trap bij de lift.
- Is de lift alleen voor mensen die niet goed trap kunnen lopen.
- Bevinden de toiletten zich op verdieping -2.

Het programma

Het museumbezoek begint met een korte introductie, de museumdocent stelt zich voor en wijst de weg naar de educatieve ruimte. Er is voor aanvang van het programma tijd voor een toiletbezoek.

Introductiespel: de Slag om Arnhem

Aan het begin van het programma maken leerlingen op een interactieve manier kennis met de belangrijkste thema's van de Slag om Arnhem.

Iedere leerling krijgt een foto die verband houdt met een van de volgende thema's: burgers in bezettingstijd, Hartenstein, landingen en parachutisten, gewonden en slachtoffers, het einde van de strijd en herdenken. De leerlingen zoeken klasgenoten met foto's die volgens hen bij hetzelfde verhaal horen en vormen zo groepjes. Vervolgens bespreken zij samen wat de foto's laten zien en welk verhaal daarachter schuilgaat. Daarna deelt ieder groepje zijn ideeën met de klas. De museumdocent gebruikt deze gesprekken als uitgangspunt voor een korte introductie op de verschillende thema's van de tentoonstelling.

Het spel stimuleert leerlingen om actief te kijken, samen te werken en voorkennis te activeren. De nadruk ligt op de grote lijnen van het verhaal; tijdens de verdere rondgang wordt dieper op de onderwerpen ingegaan. Afhankelijk van de groep en de beschikbare tijd kan de opdracht aangepast worden door themakaarten te gebruiken of de foto's vooraf per thema te groeperen.

Koffers vol verhalen

Na een introductie in de educatieve ruimte van het museum gaat de klas in de door jou ingedeelde groepjes uit elkaar. Ieder groepje krijgt een koffer mee. Bij iedere koffer staat één ooggetuige van de Slag om Arnhem centraal. In de koffer bevinden zich voorwerpen, een opdrachtenboekje en een antwoordenblad. De leerlingen gaan met hun koffer door het museum en voeren de opdrachten uit. Ze maken kennis met hun persoon en verdiepen zich in de gebeurtenissen van september 1944. Na ca. 45 minuten komen de leerlingen terug naar de educatieve ruimte. Daar zal een gezamenlijke nabespreking plaatsvinden zodat de verschillende perspectieven en ervaringen samenkomen.

Bezoek Airborne Experience

Tenslotte gaan de leerlingen onder begeleiding van de museumdocent naar de Airborne Experience. Een bezoek aan de Airborne Experience is vrijwillig. De Experience kan belastend zijn voor mensen met PTSS, epilepsie of een gevoeligheid voor prikkels. Daarom zal de museumdocent vooraf in de educatieve ruimte vragen of er leerlingen zijn die de Experience liever niet bezoeken. Het is belangrijk dat er minimaal één begeleider met de groep meegaat bij het bezoeken van de Airborne Experience. Daarnaast dient er een tweede begeleider beschikbaar te zijn om eventueel bij leerlingen te blijven die ervoor kiezen de experience niet te bezoeken.

Na het doen van het project 'Koffers vol verhalen'...

- ✓ Kennen de leerlingen de hoofdlijnen van de Slag om Arnhem
- ✓ Hebben de leerlingen kennis gemaakt met persoonlijke verhalen van ooggetuigen van de Slag om Arnhem

Verwerkingsvragen

Door na afloop van je bezoek samen terug te kijken op wat leerlingen hebben ervaren kun je ervoor zorgen dat de opgedane kennis beter bij hen blijft hangen. Zo kun je na het bezoek aan het Airborne Museum op school verwerkingsvragen stellen.

De vragen kunnen klassikaal worden besproken, maar kunnen ook eerst in kleine groepjes of tweetallen worden verwerkt. Door leerlingen eerst individueel de antwoorden te laten formuleren en vervolgens met elkaar in gesprek te laten gaan zorg je ervoor dat alle leerlingen de kans krijgen om actief deel te nemen aan het gesprek.

Vragen die je kunt stellen zijn bijvoorbeeld:

- Wat is jullie bijgebleven van het Airborne Museum? Wat hebben jullie daar gezien?
- Wat is jullie bijgebleven van het verhaal van de Slag om Arnhem?
- Welk voorwerp uit je koffer is je bijgebleven? Wat vertelde dit voorwerp over de persoon uit de koffer?
- Wat heb je geleerd over het leven van mensen tijdens de Slag om Arnhem?
- Waarom denken jullie dat het museum het belangrijk vindt om verhalen van ooggetuigen te bewaren?
- Wat zou er verloren gaan als niemand deze verhalen zou vertellen?

Op onze [website](#) vind je meer informatie over de Slag om Arnhem en inspiratie voor lessen.

Bij vragen kun je contact opnemen met onze afdeling educatie. Dat kan door te mailen naar educatie@airbornemuseum.nl.

Huisregels

Lees alsjeblieft voor het bezoek de [huisregels en boekingsvoorwaarden](#) goed door.

Colofon

Uitgave Airborne Museum Hartenstein, 2026

Afdeling Educatie

Utrechtseweg 232

6862 AZ Oosterbeek

Telefoon: 0854 857 813

Email: boekingen@airbornemuseum.nl; educatie@airbornemuseum.nl

Website: www.airbornemuseum.nl

Lees alsjeblieft voor het bezoek de [huisregels en boekingsvoorwaarden](#) goed door.